

Aneurizma predstavlja proširenje nalik balonu u zidu oslabljene krvnog suda. Ukoliko je zid krvnog suda previše rastegnut, krvni sud može rupturirati (pući) što predstavlja po život opasnu komplikaciju. Zavisno od uzroka, veličine i brzine rasta aneurizme torakalne aorte, lečenje može varirati od kliničkog praćenja do hitne operacije. U idealnom slučaju, ako je potrebno, može se planirati operacija aneurizme torakalne aorte kada je uspeh i najveći.

Aorta je najveća arterija u organizmu koja prenosi krv iz srca u ostatak tela. Kada dođe do razvoja proširenja dijametra aorte, onda to stanje nazivamo aneurizmom aorte. Ukoliko je aneurizma velikog dijametra ili imate nekontrolisano povišen krvni pritisak, može doći do pucanja aorte. Iz ovog razloga je od ogromne važnosti na vreme prepoznati postojanje ove bolesti i, ako je potrebno, intervenisati kako bi se izbegla fatalna komplikacija. Aneurizma aorte može se nalaziti u vašim grudima (torakalna aneurizma), ali većina se nalazi ispod bubrega u donjem delu stomaka (trbušna aneurizma).

Šta izaziva aneurizmu?

Svako stanje koje uzrokuje slabljenje zidova arterija može dovesti do aneurizme. Ateroskleroza (nakupljanje plaka u arterijama), visok krvni pritisak i pušenje povećavaju rizik. Povrede ili infekcije, takođe mogu uzrokovati da se zidovi arterija prošire. U nekim slučajevima aneurizma može biti urođeno stanje, što znači da ste rođeni s njom. Određene nasledne bolesti takođe mogu povećati rizik za razvoj aneurizme. Na primer, nasledna bolest zvana Marfanov sindrom, koja utiče na vezivno tkivo tela, prouzrokuje da ljudi imaju duge kosti i veoma fleksibilne zglobove. Osobe sa ovim sindromom često imaju aneurizme.

Koji su simptomi?

Aneurizme aorte mogu uzrokovati osećaj nedostatka vazduha, oštar ili hrapav glas, bolove u leđima ili bol u levom ramenu ili između lopatica. [Aneurizma aorte u predelu stomaka](#) može izazvati bol i osetljivost trbušnog zida.

Aneurizme torakalne aorte često rastu sporo i obično bez simptoma, što otežava njihovo otkrivanje. Neke aneurizme nikada neće rupturirati (pući). Koliko brzo aneurizma aorte može rasti (povećavati prečnik tokom vremena), teško je predvideti.

Kako aneurizma torakalne aorte raste i kako se njen prečnik povećana, usled kompresije okolnih organa i struktura možete primetiti:

- Osetljivost ili bol u grudima
- Bol u leđima
- Promuklost ili grub glas
- Kašalj
- Nedostatak vazduha

Kako se otkrivaju aneurizme?

Aneurizme se mogu otkriti fizikalnim pregledom, osnovnim rendgenom grudi ili stomaka, ili upotrebom ultrazvuka. Veličina i lokalizacija mogu se utvrditi pomoću ehokardiografije ili radiološkog snimanja, poput arteriografije, magnetne rezonance (MRI) i kompjuterizovane

tomografije (CT sken).

Kada je potrebno javiti se lekaru?

Većina ljudi sa aneurizmom aorte nema simptome ukoliko se ne pojavi [rascep zida \(disekcija\)](#) ili ruptura. Ruptura i disekcija aorte predstavljaju hitna stanja i tada je neophodna medicinska pomoć. Pozovite 194 ili 112 i tražite hitnu pomoć.

Ako pukne aneurizma ili se jedan ili više slojeva zida aorte rasloji (disekcija), možete osetiti:

- Oštar, iznenadan bol u gornjem delu leđa koja zrači nadole
- Bol u grudima, vilici, vratu ili rukama
- Otežano disanje

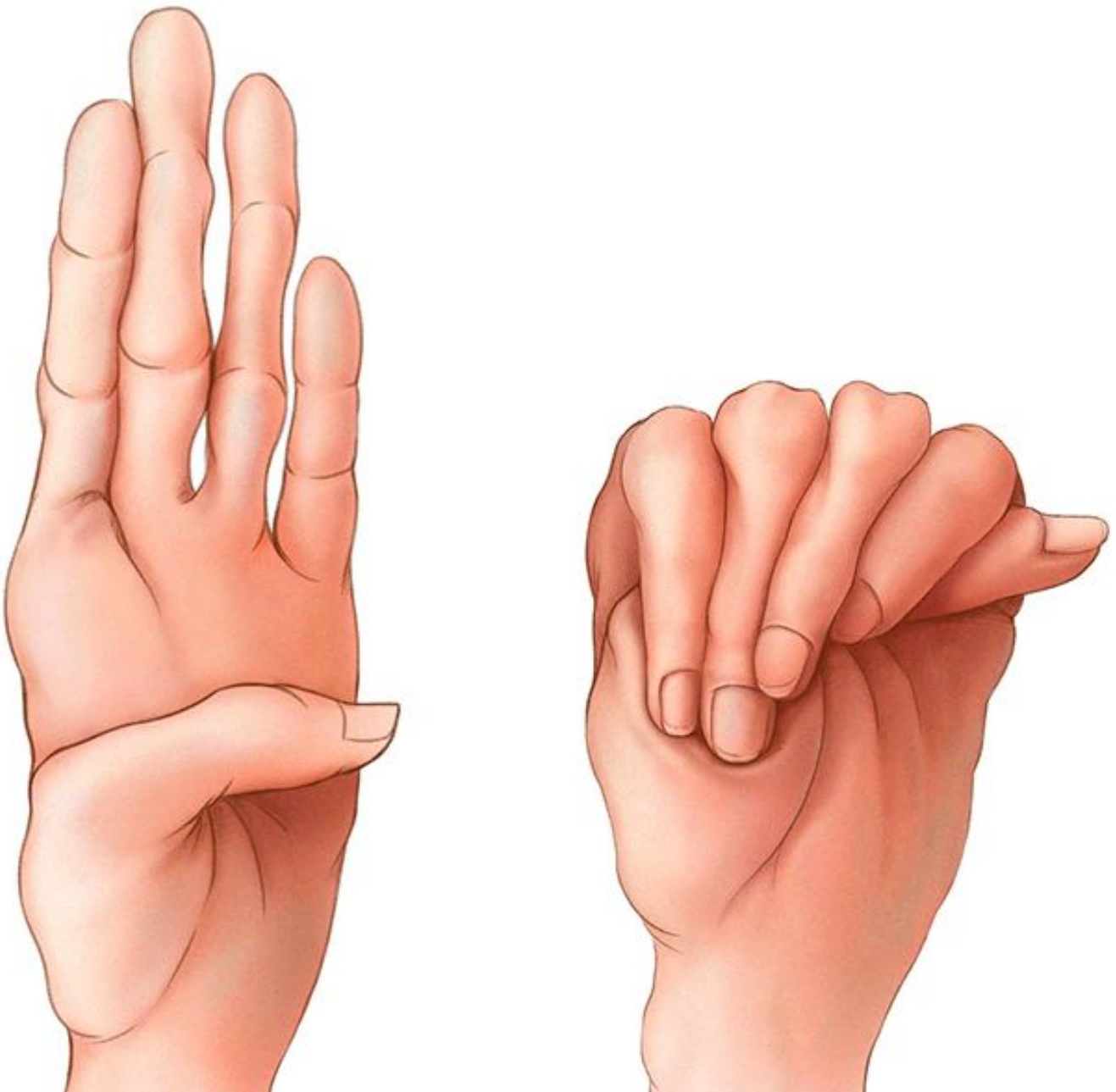
Ako imate porodičnu anamnezu bolesti aorte, Marfanov sindrom ili drugu bolest vezivnog tkiva ili bikuspidni aortni zalistak, vaš lekar može da preporuči redovne ultrazvučne ili radiološke pretrage kao što su kompjuterizovana tomografija (CT) ili pregled magnetnom rezonancom (MRI).

Faktori rizika

Faktori rizika za nastanak i progresiju aneurizme torakalne aorte uključuju:

- **Starost (godine života).** Aneurizme torakalne aorte javljaju se najčešće kod ljudi starijih od 65 godina.
- [Upotreba duvana.](#) Upotreba duvana je snažan faktor rizika za razvoj aneurizme aorte.
- Povišen krvni pritisak. Povećani krvni pritisak oštećuje krvne sudove u telu, povećavajući vaše šanse za razvoj aneurizme.
- [Nakupljanje plakova u arterijama \(ateroskleroza\).](#) Nakupljanje masti i drugih supstanci koje mogu oštetiti sluznicu krvnog suda (ateroskleroza) povećava vaš rizik od nastanka aneurizme. Ovo je faktor rizika koji se sreće češće kod starijih ljudi.
- **Porodična istorija.** Ljudi koji imaju porodičnu istoriju aneurizme aorte imaju povećani rizik od obolevanja. Oni sa porodičnom anamnezom imaju tendenciju da se aneurizme razviju u mlađoj dobi i izloženi su većem riziku od rupture. Ovo je primarni faktor rizika kod mlađih ljudi.
- [Marfanov sindrom i srodni poremećaji vezivnog tkiva.](#) Ako imate Marfanov sindrom ili srodne poremećaje, poput sindroma Loeis-Dietz ili Ehlers-Danlos sindroma, imate značajno veći rizik od nastanka aneurizme torakalne aorte.
- [Bikuspidni aortni zalistak. Skoro polovina onih koji imaju aortni zalistak sa dva umesto tri listića \(bikuspidni aortni zalistak\) razvijaju aneurizmu aorte.](#)

Jedna od odlika [Marfanovog sindroma](#), dugački i savitljivi prsti, palac koji štrči.

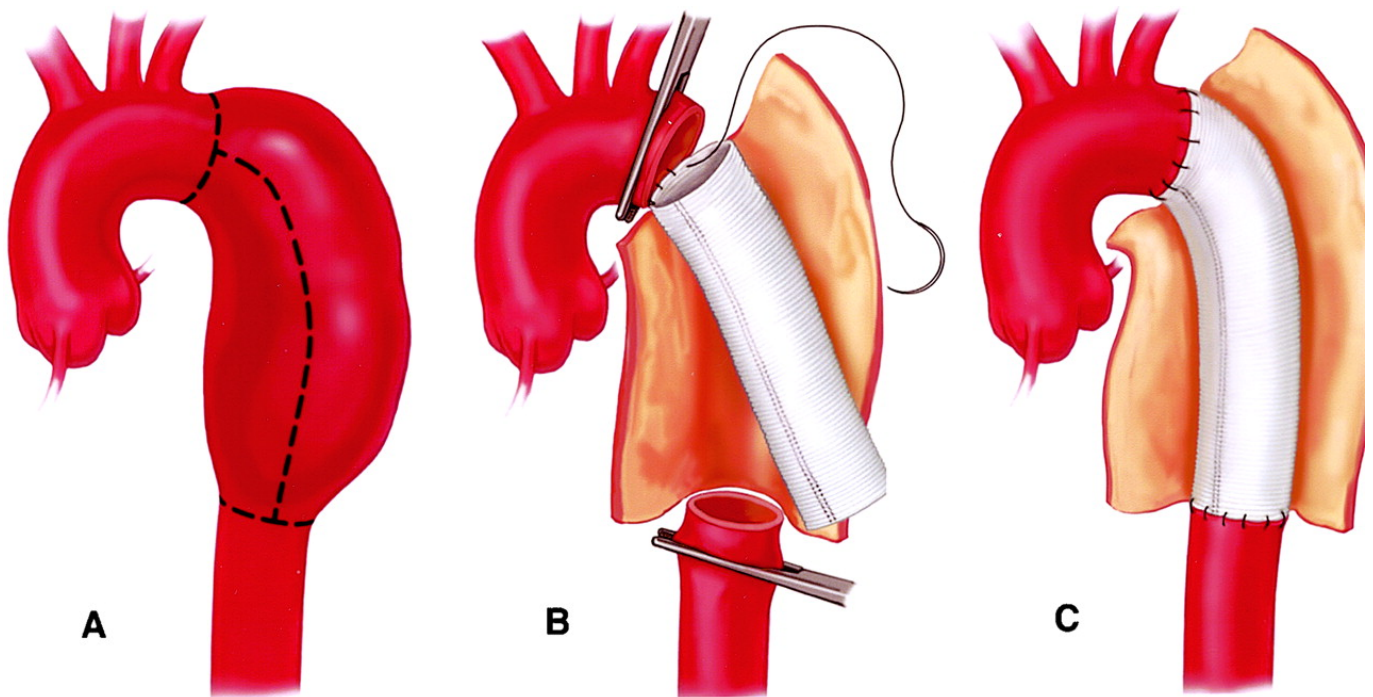
Kako se leče aneurizme?

Lečenje zavisi od veličine i lokalizacije vaše aneurizme i vašeg opšteg zdravstvenog stanja. Aneurizme aorte u gornjem delu grudnog koša (uzlazna aorta) obično se operišu odmah. Aneurizme u donjem delu grudnog koša ili području ispod vašeg stomaka (silazni torakalni i trbušni deo aorte) potencijalno nisu opasne po život. Aneurizme na tim lokalizacijama prate se tokom različitih vremenskih intervala, zavisno od njihove veličine. Ako su u prečniku oko 5 cm, i pokazuju tendenciju daljeg povećanja dijametra ili počnu da izazivaju simptome, vrlo je

verovatno da ste kandidat za operaciju kako bi se sprečila ruptura aneurizme.

Za aneurizme aorte ili aneurizme koje se javljaju u perifernim arterijskim sudovima, operacija uključuje isecanje i uklanjanje bolesnog dela arterije i nadomeštanje dela aorte veštačkom protezom – tubusom (zvanom graft).

Za pacijente sa manjim ili stabilnim (stacionarnim) aneurizmama u silaznoj aorti ili trbušnom delu aorte – oni delovi aorte koji su najudaljeniji od srca - lekari obično traže od pacijenata da dolaze na redovne preglede kako bi se pratio rast aneurizme. Ako aneurizma ne raste, pacijenti mogu sa njom živeti godinama. Lekari takođe često propisuju lek, posebno lek poput beta blokatora koji snižava krvni pritisak. Lekovi koji snižavaju krvni pritisak ublažavaju stres na zidovima aorte, a posebno su korisni kada rizik od operacije može biti veći od rizika same aneurizme.

Ukoliko znate da imate aneurizmu aorte, vrlo je važno da razgovarate sa vašim hirurgom kako bi se napravila strategija praćenja i plan eventualne operacije.